

Aan mevrouwen en de heren Burgemeesters
Aan de bevolkingsdiensten

Ter informatie aan:
Mevrouwen en de heren Provinciegouverneurs
Mevrouwen en de heren Zonechefs
van de lokale politie

Uw contactpersoon
Tom Bols

T
02 518 24 11

Uw kenmerk

Bijlagen

E-mail
tom.bols@rrn.fgov.be

F
02 518 29 11

Ons kenmerk
III21/724/R/208/17

Brussel

18 SEP 2018

**Inschrijving in de bevolkingsregisters van de personen die in een mobiele woning verblijven.
Verduidelijkingen betreffende de inschrijving en de controle van een referentieadres.**

Mevrouw, mijnheer,

Naar aanleiding van verschillende meldingen en signalen van organisaties over problemen bij zowel de inschrijving op een referentieadres van personen die in een mobiele woning verblijven als de controle op personen die ingeschreven zijn op een dergelijk adres, hebben Unia (Onafhankelijke openbare instelling die discriminatie bestrijdt en gelijke kansen bevordert) en het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting een advies gericht aan mijn diensten (aanbeveling 198 van 29 november 2017) met het oog op het verbeteren van de huidige reglementering.

Sommige gemeenten vragen eveneens verduidelijkingen en toelichtingen over dit onderwerp.

Mijn diensten hebben dan ook in nauw overleg met Unia en het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, bepaalde verduidelijkingen aangebracht in de reglementering met het oog op eensluidende beslissingen van de gemeenten om al dan niet een referentieadres toe te kennen of om over te gaan tot een ambtshalve afvoering bij een latere controle, in overeenstemming met het geldende wettelijke kader

1. Herinnering aan de wettelijke grondslag.

Het referentieadres van personen die in een mobiele woning verblijven, wordt geregeld in artikel 1, §2 van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen, en in artikel 20, §1 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister.

Park Atrium
Koloniënstraat 11
1000 BRUSSEL

T 02 518 21 31
F 02 518 26 31

callcenter.rrn@rrn.fgov.be
www.ibz.rrn.fgov.be

Personen die in een mobiele woning verblijven worden ingeschreven in de bevolkingsregisters:

1° hetzij van de gemeente waar zij minstens zes maanden per jaar op een vast adres verblijven. Tijdens hun verplaatsingen worden deze "rondtrekkende" personen dus beschouwd als tijdelijk afwezig in de gemeente van inschrijving.

2° hetzij van de gemeente waar zij beschikken over een referentieadres bij een natuurlijke persoon.

3° hetzij van de gemeente waar zij beschikken over een referentieadres bij een rechtspersoon. Enkel verenigingen zonder winstoogmerk, stichtingen en vennootschappen met sociaal oogmerk die minstens vijf jaar rechtspersoonlijkheid genieten en die zich in hun statuten tot doel hebben gesteld onder meer de belangen van één of meer rondtrekkende bevolkingsgroepen te behartigen of te verdedigen, kunnen optreden als rechtspersoon bij wie een natuurlijk persoon kan beschikken over een referentieadres.

De mogelijkheid van een referentieadres bij een rechtspersoon werd gecreëerd om de inschrijving in het bevolkingsregister te vergemakkelijken voor rondtrekkende gemeenschappen.

Wanneer personen een deel van de tijd in de mobiele woning verblijven en een deel van de tijd op een vast adres, gaat de voorkeur uit naar een inschrijving aan het vaste adres. De mobiele woning wordt beschouwd als occasionele verblijfplaats. Het is niet nodig dat zij continu gedurende zes maanden op een vast adres verblijven om er ingeschreven te worden of te blijven.

De Algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters (gecoördineerde versie van 1 juni 2018) omschrijven de voornoemde wetgeving uitdrukkelijk en lichten ze toe zodat ze begrepen en toepasbaar wordt door de gemeenten.

2. Verduidelijkingen en aanpassingen van de Algemene onderrichtingen.

2.1. Definitie van het begrip "mobiele woning".

Onder "mobiele woning" dient te worden verstaan: ledere woning die opgevat en uitgerust is om zich reglementair op de openbare weg te verplaatsen. Hieronder vallen schepen (opgevat en uitgerust om zich reglementair op de waterwegen te verplaatsen), woonwagens, caravans (deze term betekent een aanhangwagen bestemd om door een voertuig getrokken te worden), mobilhomes (of campingcars) of een ander gelijkaardig onderkomen.

De uitrusting moet toereikend zijn en aantonen dat het gaat over een woning, dit wil zeggen opgevat en uitgerust om er een gezin of een alleenstaande in onder te brengen. Vrachtwagens, autobussen, personenauto's of bestelwagens, uitgerust enkel met een slaapruijnte, die slechts worden gebruikt om personen en/of goederen te vervoeren van punt A naar punt B, kunnen niet worden beschouwd als "mobiele woning".

Het criterium "opgevat en uitgerust om zich te verplaatsen op de openbare weg" kan worden gecontroleerd op basis van de documenten voorzien door de geldende reglementering voor elk type mobiele woning: bijvoorbeeld het rijbewijs, het kentekenbewijs, het keuringsbewijs, het gelijkvormigheidsattest, de vlaggenbrief, het stuurbrivet, het certificaat van deugdelijkheid, de vaarvergunning, het vaarbewijs, het Rijnpatent, enz. Er kan een controle van de mobiele woning ter plaatse worden uitgevoerd.

2.2. Wie kan worden ingeschreven in mobiele woning?

Het beroep van de betrokken burger (schipper, artiest, foorkramer, enz.) speelt op zich geen enkele rol.

2.3. Controle van de gemeente en inschrijving op referentieadres of weigering.

De inschrijving op referentieadres vereist de schriftelijke toestemming van de natuurlijke persoon die is ingeschreven op het adres of van de rechtspersoon die zijn zetel heeft op dit adres, uitgedrukt in het formulier dat is opgenomen in het punt 98 l) van de Algemene onderrichtingen. Zowel de verstrekker van het referentieadres, als de begunstigde, kunnen te allen tijde eenzijdig een einde stellen aan het referentieadres. In voorkomend geval dient diegene die het referentieadres beëindigt, de andere partij en de gemeente van inschrijving hiervan schriftelijk in kennis te stellen.

Alvorens over te gaan tot de inschrijving op het referentieadres van een rechtspersoon, moet de gemeente nagaan of de betrokken rechtspersoon beantwoordt aan de criteria voorzien in het punt 112 van de Algemene onderrichtingen.

Indien de gemeente twijfelt aan de echtheid van de door de aanvrager van het referentieadres vermelde reden (onder deel A van het formulier), dient zij de voorlegging van bijkomende bewijsstukken te vragen alvorens tot de inschrijving op het referentieadres over te gaan. Er kan eveneens een controle van de mobiele woning worden uitgevoerd door de wijkpolitie volgens dezelfde modaliteiten als een woonstcontrole in het kader van een aangifte adreswijziging.

De inschrijving is niet beperkt in de tijd. De gemeente kan evenwel op elk moment controleren of de voorwaarden nog steeds vervuld zijn.

Er kan worden gevraagd dat de betrokken burger jaarlijks het bewijs levert dat de mobiele woning als dusdanig werd gebruikt en voornamelijk op het Belgische grondgebied (of op de Belgische territoriale wateren).

Als de mobiele woning niet of niet meer als dusdanig wordt gebruikt, moet de betrokkene ingeschreven worden op het adres van de permanente standplaats (of ligplaats). De gemeente past, indien nodig, het principe van de voorlopige inschrijving toe. Uit het begrip "mobiele woning" moeten de stacaravans gesloten worden (deze benaming slaat op woningen die niet zijn opgevat en uitgerust om op de openbare weg door een voertuig te worden getrokken) welke al dan niet vast aan de grond geplaatst staan. Dat geldt ook voor de woonwagens die gedragen worden door een in de grond ingebouwde of eraan verankerde installatie en bijgevolg niet meer als verplaatsbaar kunnen worden beschouwd.

Het referentieadres is ook niet bedoeld voor bewoners van woonboten. Deze personen beschikken over een vast adres. Zij dienen te worden ingeschreven in de registers op de naam van het dok waar het vaartuig aangemeerd ligt en op het bijhorende kaainummer (desgevallend op de naam van de aanpalende straat met bijhorend nummer).

Een eventuele weigering moet door de gemeente schriftelijk worden meegedeeld aan de burger. Deze kan in beroep gaan bij de rechtbank van eerste aanleg of bij de Raad van State.

2.4. Bewijsstukken die een rondtrekkend bestaan aantonen

Er werd vastgesteld dat bepaalde gemeenten soms te ver gaan in hun zoektocht naar indicaties die al dan niet de echtheid van de situatie bevestigen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een gemeente stelt dat het niet mogelijk is om rond te trekken en een "vast werk" uit te oefenen, of om rond te trekken en een kind naar een reguliere school te sturen. Het hebben van een contract van onbepaalde duur kan perfect samengaan met een rondtrekkend bestaan en het beschikken over een referentieadres. Enkel de feitelijke situatie telt.

Hieronder vindt u een indicatieve lijst opgesteld met redelijke bewijsstukken die een rondtrekkend bestaan aantonen en die de gemeente kan opvragen, in volgorde van bewijskracht:

- documenten van de werkgever (foorkramers, schippers, ...);
- attesten van overheden en lokale instellingen (kantoor van de havenmeester, camping, standplaatsvergunningen, doortrekkersterreinen, ...).

Indien deze bewijsstukken niet voorhanden zijn of onvoldoende duidelijkheid scheppen over de reële situatie waarin de persoon zich bevindt (niet gepersonaliseerd, geen bepaalde periode vermeld, ...), kan de gemeente aanvullende bewijsstukken vragen, met name:

- schriftelijke getuigenverklaringen van privépersonen (omschrijving van de feiten (bijvoorbeeld toelating tot verblijf op privéterrein), identificatie van de getuige (kopie van de identiteitskaart) en de relevantie van de getuige ten opzichte van de aangehaalde feiten) voorzien van datum en handtekening;
- facturen op naam en diverse bewijzen van doortocht in verschillende steden (geldopnames, herstellingen, verhuringen, aankopen...);
- ...

De gemeente beoordeelt de relevantie van de aangereikte bewijsstukken. Indien enkel "aanvullende bewijsstukken" voorliggen, dient de gemeente voldoende bijkomende bewijsstukken op te vragen om een concreet beeld te krijgen van het rondtrekken van de betrokkene. Hierbij dient nauwgezet de coherentie van deze bewijsstukken nagegaan te worden. Het enkel feit dat louter "aanvullend bewijs" aanwezig is, sluit geen positieve beslissing uit, maar het is evenwel aan te raden om de betrokkene in te lichten over de hiërarchie van de bewijzen, om de administratieve last bij een latere controle te verminderen.

2.5. Einde van het referentieadres

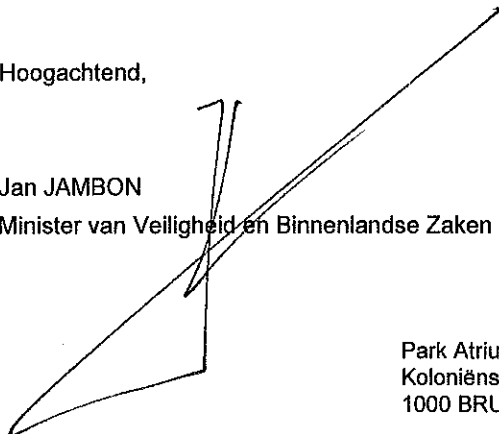
De gemeente van inschrijving van personen die in een mobiele woning verblijven, kan hen van ambtswege afvoeren, hen van ambtswege inschrijven of hun inschrijving in een andere gemeente uitlokken, indien de criteria voor inschrijving in haar register niet meer aanwezig zijn (zie punten 86 tot 96 van de Algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters). Dat is met name het geval wanneer:

- de persoon niet meer in een mobiele woning woont, maar een lokaliseerbare hoofdverblijfplaats heeft;
- het referentieadres niet meer geldig is (weigering of verhuis of overlijden van de natuurlijke persoon die is ingeschreven op het adres, de natuurlijke persoon die is ingeschreven op het adres kan de betrokkene niet meer bereiken,...);
- er zijn geen (jaarlijkse) bewijzen meer van verblijf in mobiele woning voornamelijk op het Belgische grondgebied;
- de persoon verblijft voornamelijk in het buitenland;
- de mobiele woning wordt niet meer als verplaatsbaar beschouwd of wordt niet meer opgevat en uitgerust om zich reglementair te verplaatsen op de openbare weg of de uitrusting is niet meer toereikend om aan te tonen dat het gaat over een woning;
-

De Algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters zijn aangepast (punt 14f is geschrapt en punt 112 is aangepast) en kunnen worden geraadpleegd op onze website: www.ibz.rrn.fgov.be ("Bevolking" – "Reglementering" – "Onderrichtingen").

Hoogachtend,

Jan JAMBON
Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken

Park Atrium
Koloniënstraat 11
1000 BRUSSEL

T 02 518 21 31
F 02 518 26 31

callcenter.rrn@rrn.fgov.be
www.ibz.rrn.fgov.be